

SCHIMBĂRI FUNDAMENTALE ÎN STRUCURA RUSIEI

CU GRAVE REPERCURSIUNI INTERNAȚIONALE.

Pe 7 Oct.1917 s'a întors Lenin din Finlanda unde se refugiase și a pregătit lovitură armată trecând Rusia de la un regim autoritar la altul și mai sângeros ce va îngrozi omenirea. Pe 7 Nov. va instaura puterea "muncitorilor și țăranilor" în mâna unui comitet al Comisarilor (ieșit din scursură societății rusești și de pretutindeni, care va căuta să subjuge lumea, tot de pretutindeni, printr-un sistem schizofrenic ca și oamenii ce-l puneau în practică. (Rezultatul s'a văzut prin zecile de milioane de victime ce le-a făcut peste tot sub lozinca "Cine nu-i cu noi e contra noastră).

Lenin și Dugasyvili (comisar la naționalități) au anunțat pe 15 Noiembrie prima măsură și prima minciună în "Decretul asupra naționalităților": "...egalitatea și suveranitatea popoarelor din Rusia, dreptul popoarelor de a dispune liber de soarta lor, inclusiv acela de a se separa și a forma state independente..."

Haosul provocat de trecerea dezertorilor, în toate părțile (nici ei nu știu ce vor și unde se duc) jefuind și omorând la tot pasul, a cuprins teritoriile urmașilor țarismului.

Pe 27 Noiembrie Trósky anunță începerea discuțiilor pentru încheierea armistițiului.

România avea legăturile tăiate cu Alianții, rămânând izolată. Generalul Scerbacev (comandantul armatei rusești) a anunțat pe regele Ferdinand pe 3 Dec.1917 că a hotărât să înceapă discuții cu generalul Mackensen în vederea încheierii unui Armistițiu. A doua zi, în fața acestei situații și Consilul de miniștri român a decis, să încheie un armistițiu numai militar, care s'a semnat pe 9 Dec.1917.

Basarabenii continuau să meargă spre țelul propus. În toamna anului 1917 a apărut Abecedarul cu litere latine, Cartea de cădere și cea de matematică, cu aceleași caractere, iar la Odesa căpitanul Cattelli preda cursuri în limba română la Universitatea rusă sub pretextul formării de traducători.

În ceea ce privește problema politică, pe 21 Noiembrie s'a deschis la Chișinău -Sfatul Țării- care a proclamat pe 2 Dec. Basarabia ca -Republică Democratică Federativă Moldovenească, într-o sală decorată cu drapelul românesc și cocarde cu aceleași culori purtate chiar și de reprezentanții minorităților. Pe 6 Dec.1917 s' a ales primul guvern consfintit de Sfatul Țării:

Ion INCULET,	Presedintele	Sfatului Țării
Ion PELIAVAN,	Director	G-ral al Externelor
V.I. CRISTI	"	" Interne
Col.T.COJOCARU	"	" al Războiului
Pan ERHAN	"	" al Agriculturii
Nic. CODREANU	"	" al Comunicatiilor
T. IANCU	"	" al Finanțelor
St. CIOBANU	"	" al Învățământului
V. PODVINSCHI	"	" al Controlului
M. SAVENCO	"	" al Justiției
B. GRINFELD	"	" al Industriei și Comerțului

Datorită dezertărilor din armata rusă anarhia s'a instaurat în toate județele Basarabiei. Devozitele de aprovizionare ale armatei de la Leova (pe malul stâng al Prutului) în jud.Cahul era amenințat cu devastarea și s'a cerut intervenția generalului rus Scerbacev de la Iași, dar de care nu mai asculta nimeni. Trupele române trimise au fost copleșite de numărul jefuitoarelor și un ofițer a fost omorât.

SFATUL ȚĂRII CONFRUNTAT CU TEROAREA

În fața invaziei armatei bolsevizate după încheierea Armititiului rus din 20 Dec. 1917 și a începutului războiului civil, Aliatii au hotărât să instaureze ordinea și Franței i-a revenit Basarabia și Crimeea. Convenția fusese semnată de către Clemenceau și Lord Milner iar pentru Basarabia fusese numită o comisie cu generalul Henri, un reprezentant al Statelor Unite și coloneii Ghenădescu și Lucasievici.

Bolșevicii constituiseră la Socola (lângă Iași) un centru de agitație condus de Roschal, un feroce anarhist care avea misiunea să asasineze pe generalul Scerbacev și să alunge pe regele Ferdinand pentru a instaura un regim bolșevic în România.

După ce asasinii au fost dezarmați în biroul generalului rus și la cererea acestuia, cuibul teroarei de la Socola a fost arestat. La cererea misiunilor aliante, guvernul român pentru a preveni atacul ce se preconiza împotriva Iașului, a trecut pe 23 Dec. la ora 4 dimineața, la încercuirea insurgenților scoțându-i din vagoane și baracamente, suindu-i în trenuri și expediindu-i în aceiași noapte peste Nistru.

Reprezentanții Sfatului Țării deja ceruseră ajutor pentru pacificarea Basarabiei, atât guvernului român cât și reprezentanților Antantei (gen. Berthelot și ontele Sainte-Aulaire) dar diviziile puse la dispoziție (una sârbească de la Odesa și alta cehă) au fost blocate pe drum de armata roșie.

Trupele bolsevizate care părăseau frontul, încercau să se stabilească în Basarabia, devastând totul în cale, ocupând poșta, telegrafurile, gările și instaurând legea marțială la Chișinău și județele Tighina și Bălți (unde au omorât pe deputatul P. Fala), pe alții i-au arestat, suspendând ședințele Sfatului Țării).

Aceasta era situația la începutul anului 1918 când Sfatul Țării a hotărât pe 6 Ianuarie să trimită o delegație cu Ion Incuțet, pentru a contracara pretențiile ucrainene asupra Moldovei, la Conferința de la Brest-Litovsk.

Aceste bande bolsevice au arestat membrii Comisiei Interaliante de Aprovizionare a frontului românesc, i-au jefuit de cele 2 milioane de ruble și i-au trimis ca ostateci la Odesa. În acel oraș se crease cu consimțământul lui Lenin un comitet bolșevic, zis de Acțiune Social Democrată sub conducerea lui Cristian Racovski și M. G. Bujor care au constituit și un Comitet revoluționar militar pe 10 Ianuarie în acopul rasurnării regimului din România.

Situația fiind gravă, în seara de 18 Ian. membrii guvernului de la Chișinău au hotărât să trimită o nouă cerere de ajutor guvernului de la Iași, pentru a cere intervenția armatei române. Într-adevăr situația se agravase. A doua zi, pe 19 Ian. bolșevicii au atacat un tren românesc militar în gara Cornești (între Ungheni și Chișinău), au smuls pe generalul Nekrasov (comandantul diviziei IX și un colonel, pe care i-au torturat și le-au tăiat cadavrele în bucăți îngrozind pe cei ce priveau neputincioși la masacrul. Capitala Basarabiei era sub șoc mai ales că toată ziua acești bolșevici au împărțit arme în stânga și dreapta. Spre seară tensiunea a crescut la auzul unei canonade în gara Strășeni, din apropiere, unde s'a dat o luptă între Români și un detașament rus de căi ferate. Terorizând, acești bolșevici au obligat pe Incuțet și Erhan să trimită telegrame de protest la Iași pentru intrarea trupelor române pe teritoriul Basarabiei.

O nouă provocare la adresa "României" a avut loc pe 23 Ianuarie 1918 în cadrul Comitetului Sovietelor ținut la Petrograd, unde Trosky a declarat că Sovietele vor acorda tot sprijinul lui Racovschi (care s'a prezentat ca reprezentantul social democraților români) pentru răsturnarea regimului din România.

Coincidența a făcut ca în aceeași ^{data}, la sfatul Aliatilor, Românii hotărâsc să trimită trupe în Basarabia, sub comanda generalului Broșteanu acompaniat de Ion Pelivan din partea Sfatului Țării.

Când pe 25 Ianuarie avangarda românească a luat contact în gara Călarăși cu bolșevicii, aceștia înghesuiți în tren au fugit cu mare viteză spre Nistru, lăsând drum deschis trupelor românești ca să intre în Chișinău cu muzica și drapelul în frunte.

Ca ripostă la această acțiune, Sovietul de la Petrograd a arestat pe ministrul român Constantin Diamandy și numai după intervenția Corpului Diplomatic din Petrograd a fost eliberat și expulzat, iar problema Tezaurului românesc depus la Moscova a trecut în prima fază (pe 14-02-1918) în mâinile Consulului general francez. Din cauza stării de război decizia Sovietului socotea confiscat acest tezaur și forțat să predea cheile, consulul francez n'a făcut-o decât după încheierea unui protocol redactat și semnat în fața consulului american și englez. Problema tezaurului nu este rezolvată nici după 88 de ani.

La începutul lunii Februarie 1918, frământările din Moldova sub presiunile germane duc la înlocuirea lui Brătianu cu generalul A. Averescu (fiu al Basarabiei) pe 2 Feb, în timp ce bolșevicii intrau în Kiev și arestau misiunea militară română cu generalul Coandă (9 Feb. 1918), după ce eu greu bolșevicii de la Tiraspol fuseseră respinși din Tighina. România este prinsă între două "ultimato", unul din partea bolșevicilor de la Odesa care cereau evacuarea Basarabiei (16 Feb. 1918), și altul din partea lui Mackensen care fixa termenul, ca în 4 zile guvernul român să înceapă discuțiile pentru pace (6 Feb. 1918). În fața diviziilor 1 de Cavalerie română care opera în direcția Bălți-Soroca, trupele austro-ungare au ocupat județul Hotin (12 Feb. 1918).

Deputații Basarabeni își păstrează sângele rece deși era o amenințare nu numai ucraineană, ci și bolșevică, și în noaptea de 5/6 Feb. 1916 decid în unanimitate să proclame independența Republicii Moldova, hotărâți să nu cedeze în fața forței.

Tergiversarea rusilor de a încheia pacea îi face pe germani să reia luptele pe 18 Feb. În aceeași seară Lenin trimite telegrama prin care propune semnarea imediată a păcii. Semnarea are loc pe 28 Feb. 1918 și rușii cedează Polonia, Lituania, Letonia, Estonia, Finlanda și retragerea trupelor din Ucraina pe care Nemții o ocupă imediat. Troski este cel ce semnează din partea bolșevicilor.

Urmează rândul României să semneze pe (5 Martie 1918) la Buftea preliminarile păcii care erau foarte grele. Puterile centrale au acceptat punctul de vedere românesc asupra Basarabiei și ar fi urmat ca invitați, Ion Inculeț și Dimitrie Ciugureanu să meargă la semnarea Păcii de la București.

În ciuda acestei situații dramatice, venită de data aceasta din vestul la fel de cotropitor, tână generație basarabeană de la sfârșitul secolului XIX cu toată crunta teroare de strivire și de naționalizare, s'a ridicat cerându-și dreptul la viață liberă, convinsă fiind că Rusia s'a constituit din ciupituri de teritorii de jur, împrejurul ducatului Moscovei, strivind populații ce-i împiedeau drumul către mările lumii.

TREPTELE SPRE UNIRE

Rusia țaristă continuată prin Uniunea sovietică a excelat în istorie nu numai prin furtişaguri, dar și prin minciuni debitate cu neruşinare. Una care depășește imaginația:

"În anul 1918, România folosindu-se de slăbiciunea militară a Rusiei, a desăcut de la Uniunea Sovietică o parte din teritoriul ei, Basarabia, călcând prin aceasta unitatea seculară a Basarabiei, populată în principal cu ucrainenii(?)..."

Cine uită trecutul dispăre din istorie, iar noi ca moștenitori ai patrimoniului strămoșesc avem datoria să mergem pe drumul arătat de unul din Ctitorii acestei minunate Țări:

"Generația Unirii, încă în viață, mai bine înfruntă moartea decât să trăiască în lanțurile sclaviei politice și naționale."

Minciuna neruşinată de mai sus o combatem prin câteva argumente, atât din interitoriul teritoriului furat de ruși cât și din afară lui, prin care s'a demonstrat dreptatea ce a stat la baza luptei de eliberare și unire a Basarabiei.

Domnitorul Alexandru Ioan Cuza în 1959 se adresa basarabenilor:

"Venim printre voi ca Domn și ca Părinte, ca să vă aducem bucurie și vindecarea rănilor de care ați pățimit până acum. Noi dorim ca să primiți sosirea noastră în mijlocul vostru ca un semn de pace și de mângâiere."

Ion Peliva, întors de pe frontul ruso-japonez și angajat în lupta de redesteptare națională a basarabenilor, a primit pe 6 Octombrie o scrisoare din partea tânărului poet Alecu Mateevici prin care spunea:

"Sunt convins, că, cu toată rușinea la care am ajuns astăzi, noi basarabebii, ne trebuie mai mulți oameni de felul dumitale și atunci Basarabia este scăpată de sclavie și poate au dreptate a visa la acel strălucit viitor de aur ce i-au prezis poetul Bolintineanu și care desigur, acolo deja se împlineste. Poporul deja se deșteaptă, soarele renasterii a început să arunce și asupra românilor basarabene razele sale strălucitoare și înviorătoare."

În plină declanșare a teroarei ce pe mulți patrioți i-a purtat prin închisorile țarise și deportarea siberiană, boierul-moldovean Dimitrie A. Vrabie a avut curajul să se adreseze în Clubul nobililor din Bălți afirmând:

"Pământul nostru este bogat și mănos. Soarele nostru e dulce și binefăcător. Poporul nostru e muncitor, blând și primitor și voi v-ați năpustit nepoftiți asupra Basarabiei, binecuvântată de Dumnezeu, ca un potop de lăcuste flămânde, venind zdrentuiți și rupti de foame, din regiunile vegnic infometate ale Kamei și Volgai, unde făceați serviciul de hamali în porturile Iaroslavl, Nijni, Cazan, Samara, Saratov. Voi ne batjocoriți obiceiurile strămoșesti și scumpa noastră limbă strămoșească..."

Redesteptarea națională pornise chiar de jos, de la "turmă și păstor", fapt subliniat de arhiepiscopul Serafim (trimis de Moscova) și care într'un raport scrie:

"Când am fost numit la Chișinău, mi s'a atras atenția că preoțimea basarabeană are năzuințe separatiste și dorește autocefalia Bisericii moldovenești, și că în Basarabia s'a întărit în ultimul timp mișcarea națională ce s'a manifestat în dorința preoțimii de a face serviciul divin în limba ei, de a traduce cărți de rit și manuale pentru școli în limba moldovenească" (1912).

Zamfir Arbore reușind să plece în România scria în presă în anul 1915 că două milioane de moldoveni sunt sugrumați de muscali și nu mai poate fi vorba de o simplă autonomie, ci de libertatea deplină a Basarabiei.

Iar Axente Frunză scăpat și el de sub cisma muscalului, ajuns profesor la Iași publica într-o broșură "România Mare" (apărută la București în 1915), printre altele că, rușii, în mijlocul unui secol de lumină, ne-au smuls cu carne și sânge o parte din trupul nostru, nouă, prietenilor și aliaților lor de la Plevna.

Nenumărați români, învinuiți de "românofilism" au fost arestați și exilați în Siberia, care de atunci devenise iadul naționalităților neruse ce nu mai puteau suporta jugul barbariei țariste.

Toate aceste fărâdelegi adunate au răbufnit pe 21 Noiembrie 1917 în discursul lui Ion Pelivan, ținut la deschiderea Sfatului Țării, de la Chisinau:

"În anul 1812 noi am fost rupți din trupul Moldovei și anexați la statul rus. Conducătorii poporului de atunci s-au îngrozit, fiindcă, cu toate că Moldova se găsea sub protectorat turc, ea era liberă. Este drept, turcii luau a zecea parte din munca poporului, dar turcul era cinstit: el ne prăda, dar nu-și băga cișmele murdare în sufletul nostru. Turcul ne dădea voie să ne rugăm lui Dumnezeu în limba noastră... ne-au lăsat școala în formă în care am moștenit-o de la bunici, cu predare în limba natală; el nu ne forța să învățăm turcește... Și să nu uităm că dacă noi moldovenii, am fi uitat limba noastră, noi am fi fost stersți de pe pământ..."

Prezentarea acestei realități, în fața forumului cel mai autorizat, ales al Basarabiei, era și rezultatul strigătelor de durere ce veneau din toate părțile și consemnat în chemarea către Congresul preoților din Aprilie 1917 sub semnătura lui Aindrei Murfa, din "Cuvântul Moldovenesc".

"Să trăiești pământ scump al Moldovei, în care în vechime făceai la vecinii tăi din Răsărit bine, cu oameni luminați. Tu, care le-ai dat lor pe Antioh Cantemir și Petru Movilă, după ce te-ai alipit la dâșii, pe cuvânt că vor să te apere de Turci, te-au izbit de un veac de temniță. Auzi tu, strigatul prin orașele și satele tale? Trăiască Moldova, maica noastră."

Faptul că suferința îi trezise pe toți, de la mic la mare, de la opincă până la vlădică, o dovedește și "Chemarea" Comitetului național al studenților moldoveni din Basarabia", cei mai tineri copii ai Națiunii, ieșiți de pe băncile școlilor, care pe 24 Ianuarie 1918 se adresează tuturor, exprimându-și dorința:

"De 106 ani, Basarabia a fost ruptă de la sânul mamei noastre Moldova și dată pe mâna străinilor care ne-au asuprit și ne-au batjocorit cum au vrut, luându-ne orice drept la viața națională și omenească. Noi, sub stăpânirea rusească n-am avut școală, n-am avut biserică, n-am avut limbă, n-am avut nimic din ceea ce trebuie unui popor ca să poată înainta... NOI VREM O ROMÂNIE A TUTUROR ROMÂNILOR."

Sosise timpul faptelor.

Județul Bălți a fost primul care a acționat. Pe 3 Martie 1918, Consiliul județean a votat hotărârea, după ce a subliniat suferința celor 106 ani de când au fost răpiți din trupul Moldovei și până când Dumnezeu s'a îndurat să-i elibereze de sub tirania rusă și a multumit "României care a acordat ajutorul frătesc alungând pericolul bolșevic de pe teritoriul nostru, restabilind ordinea și

liniștea printr'un sprijin sincer și dezinteresat; ținând seama că suntem neputincioși pentru a ne apăra și guverna noi înșine, fără riscul de a recădea sub dominație străină care ne-ar duce încă o dată în sclavie, în numele județului Bălți ne exprimăm dorința de a ne uni cu România, patria mamă, pentru a împărți frățește bucuriile și necazurile ca pe timpul Moldovei lui Ștefan cel Mare. Această hotărâre fermă și sfântă va fi de urgență înaintată Sfatului Țării de la Chisinau, pentruca ascultând dorința noastră să se proclame de urgență, în numele întregii țări unirea sfântă și pe vecie a Basarabiei cu România care ne va garanta, ca o adevărată mamă, drepturile pe care poporul nostru le-a câștigat după revoluția din anul 1917."

Pe 13 Martie 1918 o altă hotărâre asemănătoare a fost înaintată Sfatului Țării de la Chisinau, de locuitorii județului Soroca.

O delegație a Sfatului Țării, formată din Ion Incuț, Pantelimon Halippa și Daniil Ciugureanu au plecat la Iași pentru a discuta cu reprezentanții Puterilor Antantei și cu membrii Guvernului.

Pe 21 Martie 1918 reprezentantul Italiei-Fasciotti- a dat un răspuns vag (în doi peri); Barclay, reprezentantul Angliei a declarat că țara s'a nu va credea dificultăți; Vopicka, reprezentantul Statelor Unite le-a spus că este pentru Unire, iar Saint-Aulaire, reprezentantul Franței, i-a primit călduros și le-a spus: Faceți Unirea cât mai repede posibil. Nu se va găsi nimeni la Aliați care să nu sustină acest început de realizare al României Mari... este perfect în vederile președintelui Franței Georges Clemenceau."

La guvernul Marghiloman au fost ceva discuții, I. Incuț fiind cel ce nu avea mare încredere în Marghiloman, dar după promisiunile primului ministru că reforma agrară va fi respectată ca și regimul administrativ iar Sfatul Țării dizolvat, deputații basarabezi vor face parte din reprezentanții întregii Națiuni române, s-au împăcat.

În dimineața de 26 Martie a sosit la Chisinau delegația guvernului român de la Iași și a doua zi la ora 3, și jumătate p.m. Ion Incuț l-a invitat pe Marghiloman la tribuna și acesta a spus: "Noi, cu toții am hotărât asupra acestui act important și știm că prelungirea dezbaterilor și amânarea ar fi dăunătoare. Timpul vorbelor s'a terminat, acum a sosit ora hotărârilor. Reprezentantii guvernului român se vor retrage din această sală, pentru că în lipsa noastră să puteți decide fără a pierde timpul... Sper că dezbaterile vor fi călăuzite de interesele poporului român."

În timp ce delegația română părăsea sala, la tribună s'a urcat Constantin Stere care a pronunțat un discurs înălțător, ca și ziua în care-l pronunța, spunând printre altele:

"Sunt mândru și onorat că mi-ați oferit ocazia de a lupta pentru drepturile și libertățile Basarabiei, al cărei fiu sunt. Închis în temnițele siberiene de tiran, revin pe pământul țării mele natale sub lumina libertății pe care ati câștigat-o cu sângele vostru. Suntem astăzi aici pentru a lua o hotărâre istorică care cere o judecată serioasă și cinstită. Intr-o viață omenească, ca în lunga existență a popoarelor, nu sunt multe ocazii ca aceasta. Voința de fier a istoriei v-a pus pe umeri această responsabilitate pe care n-o puteți ocoli. Nimeni altul decât voi nu are dreptul și posibilitatea să vorbească în numele Basarabiei. Voi sunteți chemați să dezbateți acest elementar proces din viața popoarelor care după ce au dăruit o Bastilie au creat o altă viață. Revoluția este ace-

ia care ne-a adus aici. Ați aprins pe aceste locuri o torță care a ars toate diplomile feudale, care a anulat toate privilegiile de clasă și ne unește într-o națiune singură, noi ne sprijinim numai pe pământ și pe munca creatoare a minții. Voi trebuie să duceți această faclă tot timpul mai departe pentru a arde lemnul uscat și nedreptatea, pentru a apăra poporul român în acest moment critic al istoriei sale. Astăzi noi proclamăm drepturile noastre ca națiune suverană. Vă mulțumesc pentru onoarea ce mi-ați făcut-o. Este o grea povară pentru mine, dar la cei 60 de ani, eu sunt nerăbdător să intru în luptă cu aceeași energie și aceeași credință ca în tinerețe, cu toate că porțile închisorilor sunt deschise în fața mea."

Stere s'a adresat apoi în limba rusă minorităților:

"În acest moment istoric care ne obligă să ne înălțăm la nivelul problemelor pe care destinul le-a pus pe umerii noștri, eu doresc să mă adresez aceloră, care până ieri erau stăpâni aici. Eu mă adresez vouă ca cetățeni liberi. Înțeleg că unii dintre voi n'ați fi dorit să vedeți această zi; dar vă rog să vă ridicăți la înălțimea sentimentului datoriei ca cetățeni. Este posibil ca în acest moment România să renunțe la drepturile sale istorice și interesele sale vitale? Dacă Guvernul român în dorința de a aduce pacea în sufletele și conștiința minorităților, ce ar urma, dacă România ar sacrifica viitorul națiunii noastre, poftele vecinilor noștri ar rămâne aceleași și Basarabia ar fi sfâșiată. O astfel de perspectivă pare admisibilă celor ce au în inimă interesele Basarabiei? Ca fiu al Basarabiei, declar că hotărîrea pe care o luăm înseamnă garanția pentru generațiile ce vor urma; dacă noi ne-am sustrage astăzi de la această datorie, vom trece prin noi orori și vărsări de sânge pentru a ne elibera. Un reprezentant al minorităților, un Rus, mi-a afirmat că, dacă Basarabia se alipește la România, toți intelectualii ruși vor părăsi țara. Mă aștepta la această opinie. Gândurile unui om ale cărui legături cu această țară sunt așa de slabe, nu pot să fie aproape de cele ale populației autohtone. Căci noi românii nu am intrat aici prin ușa din spate, noi ne-am născut aici. Pe acest pământ s-au dăruit diverse elemente din care s'a născut națiunea română. Noi nu avem nici un loc unde să plecăm și nimeni nu are dreptul să ne gonească din propria noastră țară. Timp de un secol, subjugăți, înăbușiți, și conștienți de slăbiciunea noastră, am fost lipsiți de limba noastră; timp de un secol cartea scrisă în limba noastră a fost interzisă, socotită otrăvă revoluționară; cei care au voit să învețe începuturile culturii naționale au făcut sacrificii nenumărate; astăzi când noi voim să intrăm ca stăpâni în țara noastră, reprezentanții minorităților nu au nici un drept normal pentru a ne închide poarta. Dacă democrația voastră este sinceră, voi nu aveți decât un drum de urmat. Aceia care au venit la noi prin forța baionetelor și sunt acum acceptați ca cetățeni n'au dreptul să ne bareze drumul nostru; nu uitați că nu e vorba numai de o justiție națională, dar în aceeași măsură și o dreptate socială. Astăzi noi putem da pământ țăranilor în condiții acceptabile pentru ei, nimeni nu ne poate garanta că o putem face mâine. Judecata să fie limpede."

După lămurirea minorităților, Constantin Stere întorcându-se către Moldoveni, a continuat:

"Vă rog să țineți seama că problema nu privește numai destinele noastre, dar în egală măsură și pe acelea a copiilor noș-

tri. Presupunând că ați respinge dreptul la fericirea copiilor vostri si a nepoșilor vostri, v'ar ierta ei? Nici o indoială nu trebuie să umbrească gândurile pe drumul vostru. Intr-o perioadă tulbură, în mijlocul întâmplărilor care au provocat națiunii noastre teribile suferințe, multe greșeli s-au comis, multe păcate s'au făcut. Dar cel mai mare păcat s'ar face astăzi, dacă ați permite ca lucrarea să rămână fără rezultat, pentru că multe generații vor mai trece până se va mai ivi un astfel de moment așa de favorabil. Fac apel la conștiința voastră în favoarea copiilor și nepoșilor vostri și vă rog călduros să vă îndepliniți datoria fără a privi nici la dreapta, nici la stânga, dar numai spre viitorul și destinul celor ce vă vor urma, fiindcă numai astfel istoria vă va ierta de greșelile voastre din trecut."

Secretarul Sfatului Țării a dat citire hotărârii pe care subcomisiile au întocmit-o și care a fost supusă votului:

ACTUL UNIRII

IN NUMELE POPORULUI BASARABIEI, SFATUL ȚĂRII, REPUBLICA DEMOCRATICĂ MOLDOVENEASCĂ (BASARABIA), ÎN HOTĂRELE EI DINTRE PRUT, NISTRU, DUNĂRE, MAREA NEAGRĂ ȘI VECHILE GRANITE CU AUSTRIA, RUPȚĂ DE RUSIA ACUM O SUTĂ ȘI MAI BINE DE ANI DIN TRUPUL VECHII MOLDOVE, ÎN PUTEREA PREPTULUI ISTORIC ȘI PREPTULUI DE NEAM PE BAZA PRINCIPIULUI CĂ NOROADELE SINGURE SĂ ȘI HOTĂRĂȘCĂ SOARTA LOR, DE AZI ÎNAINTE ȘI PENTRU TOTDEAUNA, SE UNEȘTE CU MAMA SA ROMANIA.

UNIREA a fost votată cu 87 voturi, 36 abțineri și 3 voturi contra (Balmez Stefan, Osmolovschi Arcadie și Stărenski Mihail).

Pentru că TREPTELE SPRE UNIRE le-am început cu declarația domnului Alexandru Ioan Cuza către basarabeni, încheiem capitolul cu telegrama regelui Ferdinand I adresată Sfatului Țării reprezentanților basarabenilor:

"Sentimentul național ce se deșteaptă atât de puternic în timpul din urmă în inimile moldovenilor de dincolo de Prut a primit prin votul înălțător al Sfatului Țării o solemnă afirmare. Un vis frumos a fost împlinit."

BASARABIA A FOST PRIMA CARE A PORNIT PE DRUMUL MĂRII UNIRI.

La minciuna sovietică prin care eram acuzați de "desfacere din teritoriul ei a Basarabiei", am dovedit că hotul era la Moscova și smulgerea Basarabiei s'a făcut între "4 ochi" prin aranjament cu turcu. Și locuitorii au îndurat suferințe groaznice, peste un secol, reușind după desbateri timp de un an (1917-1918), pe tot acest teritoriu însângerat, pe cale democratică și prin vot absolut secret și în văzul tuturor (nu vot după modelul stalinist), să revină la Mama sa România.

Această dăruire în împlinirea mărețului act împlinit se datorește luptătorilor basarabeni pe care-i omagiem pentru sacrificiul lor neprecupețit.

A doua zi, pe 28 Martie 1918 o delegație a Sfatului Țării a plecat la Iași pentru a prezenta Regelui, Actul Unirii.

Și reprezentanții Basarabiei vor fi prezenți în forurile internaționale, ca delegați la Conferința Păcii de la Paris, în alte foruri internaționale, precum și în cele mai înalte magistraturi ale României, ca senatori, deputați și chiar în Regentă.